

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. Quis possit jure delegationis absolvere à reservatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

men quatuor casus. Ita Coninch. *disp. 14. de excom. n. 656.* Primus, quando quis fuit excommunicatus per Delegatum Pontificis ad certam causam finiendam, si non vult parere ejus sententiae definitivae, & per annum in contumacia perseveret; tunc enim non potest ipsemet, qui excommunicavit, sed solus Summus Pontifex: ita habetur *C. quaremi de off. Deleg.* Secundus, quando excommunicatio lata ab inferiore confirmatur à Superiore ex perfecta cognitione causae, & ex certa scientia, tunc enim excommunicatio evadit reservata ipsi Superiori: ita Coninch. *d. 14. de excom. n. 656.* Tertius, quando Episcopus aliquem excommunicat, reservatque ejus excommunicationis absolutionem, non sibi, sed Papae, tunc enim solus Summus Pontifex absolvet. Ita Campani in *divers. Jur. rubr. 1. c. 15. n. 132.* cui adde Donat. de Marinis *l. 9. controu. 17.* licet hunc tertium casum neget Diana *p. 1. tr. 4. resol. 158.* dicens, adhuc posse per legitimam appellationem, Metropolitanum. Quartus, quando incendiarii sunt nominatim excommunicati, & denuntiati, tunc enim ex *C. tuanos de sententia excommunicationis*, à solo Summo Pontifice possunt absolvi.

9. Praedicta potestas, qua quis gaudet iure Ordinario, duos effectus parit in illam habente. Primus est, ut possit eam aliis delegare, id est habens iurisdictionem Ordinariam, potest eam aliis exercendam committere; Nam propterea rectè Barbosa *de potest. Episc. p. 1. tit. 4. num. 48.* ex Suar. aliiisque, notat, Archiepiscopum, dum ipse actu visitat Diocesim sui suffraganei, sicuti potest absolvere subditos praedicti suffraganei per se, ita etiam posse pro illo tempore per alios, quia tunc videtur iurisdictionem ordinariam. Atque hoc, quod dicimus, in hac materia, de qua agimus verum est, etiam si ejusmodi Ordinarius Sacerdos non sit: ut usu venire solet, quando Praelatus non est Sacerdos: Is enim, licet non possit per se absolvere, potest tamen illam potestatem Sacerdoti committere.

10. Secundus est ut inferior praesente Superiore, v.g. Provinciali praesente Generali, & localis, praesente Provinciali, possit liberè uti tota potestate, quam iure Ordinario habet: siquidem cum uterque sit Ordinarius independentem unus ab altero, suam quisque exercere iurisdictionem potest, sive alteri, ut modo diximus, suam potestatem conferendo.

§. II. An Ordinarii Praelati obligentur, ejusmodi potestatem reservatam absolventi, alteri delegare.

1. Haec eadem est quaestio, atque illa, An Superior, Episcopus v.g. vel Praelatus Regularis, in casu occurrenti teneatur dare licentiam idoneo Confessario petenti auctoritatem absolventi, ejus subditum nolentem accedere immediatè ad Superiorem. Dico (in casu occurrenti) nam, an obligetur, antequam fiat petitio, constituere Confessarium, qui possit universaliter absolvere reservata, non multo ante dictum est *cap. 7. §. 2. a num. 26.*

2. Ad propositam autem quaestionem ex communi sententia universaliter idem dicendum est, quod de Praelatis Regularibus specialiter nuper indicavimus, *cap. 7. §. 2. a num. 37.* Id est, quando ex licentia non timetur rationabiliter damnum poenitentis, qui, ob facilitatem Absolutionis, non emendabitur, nec timetur damnum boni publici, vel tertii, ut esset gravis infamia communitatis, vel facilitas peccandi in aliis, qui casuum reservatorum legem non curarent, si haec, inquam, non timentur, Superior licentiam denegare non debet, ac denegando mortaliter peccaret: multo magis, si Confessarius testetur poenitentem esse in periculo omittendi omnino Confessionem. Ita Quintanada, *de poen. sing. 13. n. 5.* lege item Castrop. *de poen. p. 1. §. 5. num. 5.* Quando vero aliquod ex his malis timetur (quod timeri posse rarissimum esse notant passim Doctores, quia hic agimus in foro conscientiae de peccatore, verè, ut

supponitur, poenitente) denegabit licentiam sine peccato. Sed addo, et in hoc casu, regulariter melius fore licentiam concedere, injungendo aliquam obligationem hujus, vel illius remedium, quo obviari probabile sit damno, quod timetur, itemque possint occasiones peccandi removeri.

3. Quod si dubium sit, an praedicta pericula decet omnino licentiam concedere Superiori, qui licentiam poenitentis ponendi sem ita gratis concessit, atque adeo praevallere debet praedicto dubio penali.

4. Quando Superior Regularis ita rationabiliter petam licentiam pro suo subdito denegat, quia ratio confessorius pro illa vice adhuc possit poenitentem abstinere, dictum est *supra c. 7. §. 2. a n. 40.* Quod certe non venio de Superioribus non Regularibus.

5. Illud autem hic est maxime inculcandum Superioribus, quibuscumque, ne quando ab ipsis postulata est licentia interrogant illas superaddunt, quae petant à Confessario, an peccatum poenitentis in talis rationis, an in talibus circumstantiis, an committitur à Laico, an Sacerdote, an cum complice, vel sine eo, &c. haec enim ob periculum prodegit poenitentem neque ipse exposcere, nec licet explicare Confessarius potest. Legatur Quintanada, *de poen. sing. 12. num. 13. num. 7.*

6. Denique seiscitabatur à me Confessarius Ordinarius, an ipse obligetur sumere omnes poenitentis obsequia Superiorem, ut impetret facultatem absolventi subdito poenitente in peccato reservato? Respondetur, Haec re nos satis egisse *lib. 3. Methodi Confessionum, cap. 9. a num. praef. 17.*

CAPVT IX.

Agimus in unum de Absolutione à reservatione, jure Delegationis.

§. I. Quis possit iure Delegationis absolvere à reservatione.

1. Vno verbo, is potest, qui legitime eam Delegationem habet: verum id latius indagetur in catione.

2. Dixi superius, & nunc suo loco confirmo, in eo ipso, quod, quis deputatur ad Confessiones excipendas, habere licentiam, seu Delegationem absolventi reservatis: Imò si Praelatus tibi concessit Approbationem audiendi Confessiones, & absolventi à reservatione per annum visum, quo elapso, iterum concederet approbationem Confessiones audiendi, non intelligetur necesse dare potestatem absolventi à reservatione, ut notat Boninus *resol. 39. n. 8.* Debet ergo ejusmodi licentia esse expressa, ita ut, nec satis sit, si Superior tibi facultatem concedat eligendi Confessarium, quem velis, ut dicitur Bonifacius *cap. de poen. & remiss. in 6.* hac de re loquitur quia, inquit, in Generali Concessione non veniunt, quia non esset quis verosimiliter concessurus. Legatur Suar. *de poen. d. 30. sect. 1. n. 3.* & Coriol. *de casib. p. 1. art. 9. sect. 2. ad n. 5.* Contra vero si Praelatus tibi concedat posse absolvere reservata, intelligitur concedere posse absolvere, etiam non reservata, & re approbata excipiendas Confessiones, quia, qui vult concedere vult etiam antecedens, seu id, sine quo aliud esse non potest, ut docet Pellizz. *tr. 6. c. 2. n. 15.*

Si autem licentia sit ad certum genus peccati, vel ad certum tempus (ut sit in Bulla Cruciatz) sub certa materia, vel simili quapiam restrictione, non posse ulterius alia peccata, vel ad aliud tempus, &c. extendi palam est.

3. Licentiam absolventi reservata concessam, aliam, v.g. die 21. Decembr. 1642. durare usque ad diem 1. Decembris, sequentis anni 1643. docet Pellizz. *l. c. n. 10.* quia Dies termini non computatur in terminum, adducit ita iudicasse Doctores recentiores.

Verum penes hos Doctores sit ejusmodi dicti fides. Nam ceterum hæc, de qua agimus, est collatio iurisdictionis, quæ equiparatur Donationi. In Donationibus autem non video, quo modo dies termini non computetur in terminum. Si enim mihi dones, seu commodos, seu loces ad annum vsu tuæ domus, fitur donatio, seu locatio de momento ad momentum, ita testante ipsa praxi. Hæc mea doctrina late confirmatur ex iis, quæ adducit Merolla tom. 2. d. 4. cap. 4. a. n. 629. explicans illud pronuntiatum *Dies termini non computatur in terminum*. Et de traditione iurisdictionis ad absolvendum per Bullam Cruciatæ, ita supponunt communiter Doctores, Apud Bar. in exp. Bull. Cruc. p. 1. v. ad. 2. cap. 6. dicentes, eam durare præcisè, vel à Publicatione ad Publicationem, vel ad annum naturalem, &c. sine additione aliorum duorum dierum, &c.

4. Si delegans dicat, *Do tibi Confessario omnem meam auctoritatem*, non confertur tibi ulla potestas circa reservata, ut notat Coriolanus, l. c. quia sub tanta generalitate non veniunt ea, quæ speciali indigent concessione, qualis est potestas pro reservatis. At si dicat *Do omnes casus, seu concedo, ut ab omnibus casibus possis absolvere*, inclinat conferri potestatem in reservata idem Coriolanus; id enim videtur significare illud (omnes) siquidem, qui totum dat, nihil excludit: Nota in formula præcedente, nullo modo facta est mentio, nec casuum, nec omnium casuum.

5. Si Pontifex Summus dicat; *Concedo tibi, ut possis absolvere ab omnibus casibus mihi reservatis*, potes absolvere, etiam ab illis, quos Pontifex perpetuo delegavit Episcopis. Ij enim jam sunt, & remanent Pontifici, ut supra c. 6. §. 1. dictum est. Si idem Pontifex, propter magnam auctoritatem, quam supra Episcopus habet, dicat; *Do tibi potestatem absolventi casus Episcopo reservatos*, probabile est, te non posse absolvere casus prædictos, quia ij, ut jam dictum est, non sunt reservati Episcopo, sed Pontifici, & solum sunt Episcopo delegati. Verum probabile etiam est, te posse absolvere, quia propter delegationem factam perpetuam Episcopali dignitati, jam possunt dici aliquo tandem modo casus Episcopales, & casus Episcopo reservati, ut idem dicam inferius cap. 13. non. 13. posse probabiliter ex vi Bullæ Cruciatæ. Quod si Pontifex dicat, *Concedo tibi potestatem absolventi ab omnibus casibus, quos potest absolvere Episcopus*, tunc profecto multo probabilius poteris absolvere prædictos casus Episcopis perpetuo concessos, eos enim jam potest, licet per delegationem, & quidem perpetuam, Episcopus absolvere.

6. Idem dic, si ipse Episcopus dicat, *Do tibi, ut possis absolvere a casibus, & Censuris à quibus ego possim absolvere, vel a casibus, & Censuris Episcopalis, vel ab omnibus meis casibus, & Censuris*: potes enim absolvere à prædictis, quia jam ab his potest absolvere Episcopus, & propter iurisdictionem ordinariam, quam in illa habet à Tridentino, ut diximus, aliquo tandem modo, sunt Episcopales, & Episcopo reservati. Idem erit, si dicat, à *Casibus, & Censuris mihi reservatis*, jam enim ob dictam delegationem, sicut illi possunt dici aliquo modo Episcopales, ita Episcopo reservati, & sic docet, loquens de abortu fetus animati. Bauci in selectis questionibus, quest. 48. petit. 8. De hæresi vide limitationem Tridentini sess. 24. cap. 6. de Refor.

7. At si dicat idem Episcopus, *Do tibi omnes casus, quos mihi reservavi*; certe non poteris absolvere à prædictis, quia illos non sibi reservavit Episcopus, sed Pontifex, licet deinde eos Episcopis concesserit.

8. Si quicumque delegans dicat, *Concedo tibi, ut possis omnes casus reservatos etiam futuros absolvere*, poteris absolvere à futuris, quos reservabit ille idem, qui tibi hoc concessit, non vero, quos successor ejus reservabit, quia par in parem potestatem non habet, unde non potest ligare manus successoris, ut is non possit reservare, quos velit. Ita Pellizzar. l. c. n. 13. ex Bordonio.

9. Si tibi quis concedit absolute omnes casus refer-

Paris 111.

vatos, & deinde per aliam formulam strictiorem, concedat limitatè, potes omnes absolute, ut habet ibidem Pellizzarius, ibi. n. 132. quia strictior concessio non est revocatio prioris concessiois, ergo adhuc remanet. Excepe, nisi strictior contineat aliqua forte verba priorem implicitè revocantia.

10. Si Nuntium mittas ad Prælatum, ut det tibi facultatem ad reservata, is autem eidem Nuntio dicat, se concedere: tu valide absolveres, etiam si tibi concessio non fuerit manifestata. Ratio, licet ex doctrina Sanchi lib. 3. marr. disp. 36. docentis, prodesse privilegiato privilegium illi concessum, si obtentum est, non motu proprio concedentis, sed ad petitionem, seu ad instantiam Nuntij, vel Procuratoris, missi à dicto privilegiato, & ipsi Nuntio manifestatum, licet nondum manifestatum ipsi privilegiato: ita ergo in casu nostro, sed de hoc aliquanto latius dicemus mox à n. 18.

11. Si dicat Episcopus, vel Prælatus Regularis, *Concedo tibi facultatem absolventi à casibus reservatis*, non intelligitur ab excommunicationibus: nec, si concedat potestatem absolventi ab excommunicationibus, intelligitur data potestas in casus reservatos. Ratio est, quia sunt diversæ potestates, & una ab altera non dependet, nam potestas excommunicationis absolventi, etiam in foro interno tantum, potest concedi cuicumque Clerico in Minoribus: cum potestas absolventi à casibus solum Sacerdotibus concedi possit. At vero, si Summus Pontifex concedat casus suos alicui, intelligi etiam excommunicationes satis diximus sup. c. 5. §. n. 5. & iterum dicitur infra cap. 10. n. 6.

12. Denique hic superest magis, ac magis, declarandum, quomodo interpretandæ sint ejusmodi concessiones absolventi à reservatis. Id quod, ut planius habeas, sequentem titulum præmittamus.

Concessio absolventi, largè, an strictè interpretanda?

13. Præmittenda hic est resolutio illius celestis questionis; an potestas absolventi à reservatis sit largè, an strictè interpretanda? Et quidem omnes, ut Sanchi lib. 8. marr. d. 2. n. 1. & Bardi de Bull. Cruc. p. 1. v. 1. c. 5. num. 6. conveniunt ordinariam potestatem absolventi à reservatis, quam habent Superiores, de quibus in cap. præcedente diximus esse interpretandam largè, quia omnis potestas dispensandi in legibus, qualis est etiam potestas absolventi à reservatis, cum respiciat Communitatem, cui vtile est habere, ad quem recurrant subditi, largè est interpretationis; licet ipsa actualis dispensatio, quia vulnerat jus commune (Dispensatio enim est concessio, ut non servetur aliqua lex) debeat strictè interpretari.

14. Quæstio igitur est solum de potestate delegata, Vtrum scilicet potestas, quam Episcopus mihi dat, ut absolvam poenitentes à reservatis, largè sit interpretanda, an vero strictè.

Distingunt communiter Doctores, asserentes, potestatem prædictam delegatam Confessario, non expressis personis absolventis, esse largè interpretandam, quia tunc adest prorsus similis ratio boni Communitatis, ut modo dictum est de potestate ordinaria. Ita Castropal. de leg. disp. 4. punct. 11. n. 2. & 3. alios citans. At Quando delegata est, expressis personis absolventis, duplex est sententia; Sanchi lib. 8. de marr. disp. 2. n. 6. cum aliis distinguit si facultas dicta absolventi conceditur Confessario, cui Superior vult favere, late esse interpretandam, si conceditur in gratiam ipsius poenitentis absolventi, esse interpretandam strictè.

15. Castropalus verò, loco citato numero 5. absolute in vtroque casu, potestatem delegatam absolventi à reservatis, quando exprimuntur personæ absolventæ, esse ait interpretationis strictæ. Illud tamen numero 7. notat, potestatem concessam absolventi à reservatis in Iubilæis, & in Bulla Cruciatæ esse largè interpretandam, quia est data in

G 2

bopum

bonum commune Fidelium, quod dici non potest (ait ipse) de licentia data à Prælati quando saltem datur pro aliquo peculiari pœnitente. Vtraque sententia videtur probabilis.

16. His breviter explicatis, iam pater responsio ad quæstionem in hoc titulo propositam, Concessionem scilicet, de qua loquimur debere interpretari largè, si detur non expressis personis absolvendis, si vero hæ personæ exprimantur strictè, vel largè, iuxta duas probabiles sententias, iam dictas.

17. Profecto utilis est hæc doctrina, sed quia in casu hoc de delegatione, ad absolvenda reservata, tota res pedit ab intentione concedentis potestatem, idè à tenore concessionis, à forma petitionis, iuxta quam Superior facultatem date præsumitur, & verbis in contextu dictæ Concessionis appositis, & similibus, qualitas, & quantitas, licentiæ mensuranda est; quæ omnia maxime ex mox dicendis, præsertim §. 3. non parum explicabuntur.

Occasione ejus, quod dictum est num. 6. quærimus universatim, an ignorans licentiam ipsi datam absolventi à reservatis, valide absolvat?

18. Figuremus casum in sequentem modum. Ego, siue quia Bulla Cruciatæ fruor, siue, quia obtinui facultatem à Superiore, ut absolvar à casu reservato, per eum Confessarium, quem elegero, ipsum eligo, & sine dolo, sed ex ignorantia, illi non manifesto ejusmodi potestatem, ipse item, ex pari ignorantia, me bona fide absolvit, inquiri, summe directè absolutus à prædicto casu reservato.

19. Respondeo, De hac quæstione interrogatus nudius tertius quidam Theologus, dixit, per se loquendo esse absolutum, addiditque hæc esse opinionem Suarii, l. 8. de leg. c. 25. n. 16. & Merollæ, tom. 3. disp. 6. c. 6. à n. 94. usque ad 100. Ratio, (dicebat) est, quia effectus prædictæ licentiæ Superioris, vel Privilegii nequit impediri per ignorantiam Confessarii, posita enim electione dicti Confessarii, Summi Pontifex, vel Superior censetur electo Sacerdoti iurisdictionem conferre. Dixit (per se) nam per accidens posset esse invalida Confessio, si nimirum pœnitens animadverteret Confessarium ignorare suam iurisdictionem, & tamen procedere ad Absolutionem, tunc enim graviter Confessarius peccaret; & item pœnitens, cooperando, unde hic non esset dispositus, ad Absolutionem recipiendam.

20. Verum hæc doctrina mihi valde difficilis est. Nam nemo acquirit iurisdictionem ullam, siue contentiosam, siue voluntariam, nisi illam velit acquirere, seu, nisi illam acceptet: at hic Confessarius electus, cui non manifestatur, ipsum electum fuisse, nondum accepit iurisdictionem: ergo, quæ ratione iuridicè absolvet? sane fac Episcopum, & collegisse, & approbasse in Confessarium: Si interim, dum tu nullo modo noveris ejusmodi electionem, bona fide absolveres aliquem à mortalibus, num valida directè esset Absolutio? non utique, siquidem tu nondum acceptasti iurisdictionem & fortasse nunquam acceptaturus sis, quia v.g. non vis officium Confessarii exercere.

21. Confirmatur. Quærent Sanch. alique apud Castropalaum l. 6. cit. d. 2. p. 13. §. 11. n. 6. & Dianam p. 11. tr. 3. resol. 32. & nos infra dicemus l. 8. de matr. tr. 6. de solemn. n. c. 2. §. 5. n. 7. An: si licentiam assistendi Contractioni Matrimonii datam à Parocho Sacerdos ignoret, validè assistat matrimonio? & Responderet, invalide assistere, quia eam licentiam, seu iurisdictionem, nondum habet donec acceptet, acceptare autem legitime non potest dum eam datam esse nescit: Esto teneant, si eam per Nuntium petiisset, indicandum fore iam accepisse in acceptance Nuntii, ut etiam nos modò diximus n. 10. Porro ex hac doctrina, clare sequitur, idem esse dicendum in casu nostro: invalidam scilicet fore illam absolutionem de reservatis, dum supponimus Sacerdotem, nec per se, nec per suum Nuntium iurisdictionem accepisse.

22. Ad auctoritatem Suarii, & Merollæ, non loqui, quando Privilegium concessum est toti Religioni, tunc enim etiam si hic Religiosus illud nesciat, non dum illud tamen operatur, sed certe, tunc non de gionem proficitur, tacite acceptat omnia ejus privilegia: Et de hoc casu, loqui Suar. l. c. pater ex lectissimis citati ipsius & ex De Lugo disp. 19. de par. ad n. 13. stante ipsum de hoc loqui.

Hanc nostram sententiam sequitur P. Tancher Conf. mor. disp. 2. q. 16. dicens, hæc esse probabilior, quod tamen ego significare non possum.

23. P. Bardi in expos. Bull. Cr. p. 2. tit. 3. n. 1. scilicet, dem sententiam tenet in expositione Bullæ Cruciatæ distinguit tamen, asserens, quod dictum est, in iurisdictione, non autem de Approbatione, quæ in iurisdictione, requiritur in Confessario. Si quis haberet (ait) iurisdictionem, eamque sibi inesse sciret, haberet dictam Approbationem Episcopi, quæ tamen habere nesciret, validè absolveret, quia Approbatione mera testificatio idoneitatis sacerdotis, cuius cognitio vel acceptatio nullo iure requiritur ad validitatem electionis, iuxta illud iuris privilegium quod affertur totolus in l. 8. de off. Prior. Sanchez l. c. n. 1. & de disp. 37. n. 8. alique Ignorantiam non acquiritur, seu non est iurisdictione, quod dictum non invenis de Approbatione. Hanc disparitatem inter iurisdictionem & Approbationem impugnat P. Mendo allat. à Bar. l. c. editione, dicens, etiam Approbationem debere Confessario notam; quia etiam ipsa pertinet ad iurisdictionem; id quod certe tenendum est, & omnino collendum in praxi.

§. II. An per licentiam concessam absolventi à reservatis valide ea peccata absolvantur, quæ fuerant commissi in confidentia licentiæ concedendæ?

1. Respondeo, Absolvi. Ita Sanctatellus, de lib. cap. 8. d. 1. c. 1. Boissus, de iubil. sess. 1. c. 1. & p. 1. Ratio est: quia confidentia non tollit potestatem quæ datur, siue à Iubilæo, siue à Bulla Cruciatæ à Prælati. Excipe, nisi expresse contrarium exprimitur in licentia: nam propterea, quia in Bulla Compositionis exprimitur, non concedi beneficium Compositionis usurpanti bona incerta ex Confidentia, sed prædictæ Compositionis: ideo tunc Bulla rapientis dicta certa bona ex dicta Confidentia non suffragabitur, & quæ hinc ducitur Confirmatio nostræ Responsionis, & enim, quando volunt Superiores id negare, & expresse negant, signum satis probabile est, quod si expresse id negent, concedant.

§. III. De peccatis reservatis post licentiam Absolutam commissis.

1. Si pœnitens post impetratam licentiam, ut absolvetur à reservatis, nulla alia nova reservata committat, potest per illam licentiam absolvi, etiam plures annos, etiam si mortuus sit, vel amicus absque Superior, qui illam concepit, Quinamada, de par. singul. 1. n. 9. & De Lugo, de par. disp. 10. n. 125. Rati ducitur ex illa communi sententia, quod, quando per gratia facta, quales solent esse ejusmodi licentiæ, limitatione alicui pœnitenti, concessæ, non expresse morte concedentis, sed ex se sunt perpetuæ, & immutabiles non revocantur, ut habet Sanch. l. 8. de matr. disp. 1. n. 85. & nos infra lib. de matr. tr. 1. c. 3. dicens De licentia autem loquor, quæ non est addita temporis. Nam licentia concessa in Bulla Cruciatæ, cum sit dicta vni anno, in eo vno anno illa durat, ut patet de iur.